

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННО-ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

1 жовтня 2021 року

Хмельницький

№ 72/43– рк/к

Про припинення дій, що містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Південно-західним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі - Відділення) проведено моніторинг рішень органів місцевого самоврядування в межах Тернопільської області на відповідність законодавству про захист економічної конкуренції.

2. ОРГАН МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

- (2) Великодедеркальська сільська рада (ідентифікаційний код 04393999, місцезнаходження: с. Великі Дедеркали, Шумський район, Тернопільська область, 47144) включена до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно-правовою формою - орган місцевого самоврядування. Основним видом діяльності є «Державне управління загального характеру» (КВЕД 84.11).
- (3) Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.
- (4) Виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, згідно статті 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи, які підконтрольні і підзвітні відповідним радам.
- (5) Великодедеркальська сільська рада, згідно із Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», в межах своєї компетенції самостійно вирішує питання місцевого значення, виходячи з інтересів громадян, та державних інтересів, забезпечує дотримання законності та правопорядку.
- (6) Згідно зі статтею 73 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» акти ради, міського голови, виконавчого комітету, прийняті в межах своєї компетенції, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.

- (7) Таким чином рішення Великодедеркальської сільської ради, прийняті в межах своєї компетенції, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на території громади (13 населених пункти) підприємствами, організаціями і установами, кооперативними та іншими громадськими організаціями, їх органами, а також посадовими особами і громадянами.

3. ОЦІНКА ДІЙ ОРГАНУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

3.1. Обставини дослідження

- (8) Відповідно до законодавства про захист економічної конкуренції одним із завдань Антимонопольного комітету України є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, в частині контролю за прийняттям органами місцевого самоврядування рішень, які впливають на конкуренцію.
- (9) Згідно з статтею 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які передбачають спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.
- (10) Частиною третьою статті 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим - також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.
- (11) Статтею 143 Конституції України встановлено, зокрема, що територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування встановлюють місцеві податки і збори відповідно до закону, утворюють, реорганізують та ліквідовують комунальні підприємства, організації і установи, а також здійснюють контроль за їх діяльністю; вирішують інші питання місцевого значення, віднесені законом до їхньої компетенції.
- (12) Частиною першою статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад відноситься, зокрема, встановлення місцевих податків і зборів відповідно до Податкового кодексу України та прийняття рішень щодо надання відповідно до чинного законодавства пільг по місцевим податкам і зборам, податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки а також земельному податку.
- (13) Згідно із підпунктом 265.1.1. статті 265 Податкового кодексу України до складу податку на майно віднесено податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
- (14) Підпунктом 266.5.1. статті 266 Податкового кодексу України передбачено, що ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, для об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних та юридичних осіб, встановлюються за рішенням сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, залежно від місця розташування (зональності) та типів таких об'єктів нерухомості у розмірі, що не перевищує 1,5 відсотка розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 квадратний метр бази оподаткування.
- (15) Відповідно до підпункту 266.1.1. статті 266 Податкового кодексу України платниками податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, є фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які є власниками об'єктів житлової та/або нежитлової

нерухомості.

- (16) Згідно із підпунктом 14.1.129¹ статті 14 Податкового кодексу України об'єктами нежитлової нерухомості є будівлі, приміщення, що не віднесені відповідно до законодавства до житлового фонду. У нежитловій нерухомості виділяють, зокрема, будівлі торговельні – торгові центри, універмаги, магазини, криті ринки, павільйони та зали для ярмарків, станції технічного обслуговування автомобілів, їдальні, кафе, закусочні, бази та склади підприємств торгівлі й громадського харчування, будівлі підприємств побутового обслуговування; господарські (присадибні) будівлі - допоміжні (нежитлові) приміщення, до яких належать сараї, хліви, гаражі, літні кухні, майстерні, вбиральні, погребі, навіси, котельні, бойлерні, трансформаторні підстанції, тощо).
- (17) Рішенням Великодедерекальської сільської ради від 5 червня 2021 року №331 «Про встановлення ставок податків та зборів на 2022 рік» (далі – Рішення №331) встановлено ставки на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (далі – податок на нерухоме майно) для фізичних і юридичних осіб, які вводяться в дію з 1 січня 2022 року.
- (18) Відповідно до додатку 1.1. Рішення №331 ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (відсоток розміру мінімальної заробітної плати за 1 квадратний метр бази оподаткування) становлять, зокрема:

Класифікація будівель та споруд		Ставки податку за 1 м ² для	
код	найменування	юридичних осіб	фізичних осіб
1212	Інші будівлі для тимчасового проживання		
1212.1	Туристичні бази та гірські притулки	0,500	0,200
1212.2	Дитячі та сімейні табори відпочинку	0,500	0,200
1212.3	Центри та будинки відпочинку	0,500	0,200
1212.9	Інші будівлі для тимчасового проживання, не класифіковані раніше	0,500	0,200
1242	Гаражі		
1242.1	Гаражі наземні	1	0,200
1242.3	Стоянки автомобільні криті	1	0,200
1271	Будівлі сільськогосподарського призначення, лісівництва та рибного господарства⁵		
1271.1	Будівлі для тваринництва ⁵	0,200	0,05
1271.2	Будівлі для птахівництва ⁵	0,200	0,05
1271.3	Будівлі для зберігання зерна ⁵	0,200	0,05
1271.4	Будівлі силосні та сінажні ⁵	0,200	0,05
1271.5	Будівлі для садівництва, виноградарства та виноробства ⁵	0,200	0,05
1271.6	Будівлі тепличного господарства ⁵	0,200	0,05
1271.7	Будівлі рибного господарства ⁵	0,200	0,05
1271.8	Будівлі підприємств лісівництва та звірівництва ⁵	0,200	0,05
1271.9	Будівлі сільськогосподарського призначення інші ⁵	0,200	0,05

- (19) Наведене свідчить, що Рішенням №331 встановлені різні ставки податку на нерухоме майно для фізичних та юридичних осіб при оподаткуванні об'єктів нежитлової нерухомості певного виду.

- (20) Фізичні особи можуть бути власниками будь-якого майна та мають право використовувати своє майно для здійснення підприємницької діяльності.
- (21) Оскільки стаття 266 Податкового кодексу України не визначає такого платника, як фізична особа - підприємець, то такий платник – власник об'єктів нежитлової нерухомості сплачує податок на нерухоме майно за ставками визначеними для фізичних осіб.
- (22) Застосування різних ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки для суб'єктів господарювання при здійсненні однакових видів господарської діяльності, безпосередньо не впливає на структуру товарного ринку та самостійність прийняття суб'єктами господарювання господарських рішень. Проте воно змінює власні досягнення суб'єктів господарювання як джерело здобуття ними переваг у конкуренції за допомогою зовнішніх чинників. За таких умов дія конкурентних механізмів може спотворюватись.
- (23) В межах території Великодедеркальської сільської ради здійснюють діяльність, як юридичні особи, так і фізичні особи – підприємці, зокрема, що надають чи можуть надавати наступні послуги:
- змішане сільськогосподарське виробництво, вирощування зернових та технічних культур, допоміжна діяльність у рослинництві
 - ПАП «Олевіт»;
 - КСП «Імені Лесі Українки»;
 - НВГ «Орієнтир»;
 - ФОП Кравчук О.В.;
 - ФОП Волошина В.С.
- тощо.
- (24) Рішенням Великодедеркальської сільської ради від 24.12.2020 №36 «Про бюджет Великодедеркальської сільської територіальної громади на 2021 рік» затверджено доходи бюджету на 2021 рік, відповідно до яких Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості становить 37 000,00 грн, а юридичними особами – 286 100,00 грн.
- (25) Таким чином, в межах Великодедеркальської сільської ради здійснюють діяльність суб'єкти господарювання, як фізичні особи – підприємці, так і юридичні особи, однак, Рішенням №331 для юридичних осіб встановлено вищі ставки Податку, що призводить до понесення ними більших витрат порівняно з конкурентами - фізичними особами-підприємцями, яким надаються переваги у конкуренції та ставлять їх у привілейоване становище.
- (26) Великодедеркальська сільська рада Рішенням №331 встановила різні ставки податку на нерухоме майно, внаслідок чого суб'єкти господарювання здобувають переваги над іншими не завдяки власним досягненням, а внаслідок дії зовнішніх факторів, одним із яких і є вплив органів місцевого самоврядування.
- (27) Дії Великодедеркальської сільської ради по встановленню різних відсоткових ставок на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки для суб'єктів господарювання, що діють на одному товарному ринку, тобто є конкурентами, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 3 статті 50, абзацом 8 частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, внаслідок яких окремим суб'єктам господарювання створюються дискримінаційні умови діяльності порівняно з конкурентами.

3.2. Класифікація дій органу місцевого самоврядування.

- (28) У відповідності до статті 42 Конституції України держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монопольним становищем

на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція. Забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності покладено на Антимонопольний комітет України.

- (29) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.
- (30) Частиною першою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму, вжиття заходів, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється в т. ч. органами місцевого самоврядування. Згідно із частиною другою статті 4 цього Закону органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (31) Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов, тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів місцевого самоврядування (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції є антиконкурентними діями органів влади.
- (32) Згідно абзацу 8 частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є дії органів місцевого самоврядування, в наслідок яких окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання створюються несприятливі чи дискримінаційні умови діяльності порівняно з конкурентами.
- (33) Згідно з частиною третьою статті 15 вказаного Закону, вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (34) Відповідно до пункту 3 статті 50 зазначеного Закону, антиконкурентні дії органів місцевого самоврядування є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (35) Великодедєркальська сільська рада не зверталась до органів Антимонопольного комітету України з приводу погодження проекту рішення №331 в тому числі щодо встановлення ставок зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

Враховуючи вищевикладене та з метою припинення дій, які містять ознаки порушень законодавства про захист економічної конкуренції, керуючись статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», статтями 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (із змінами), адміністративна колегія Південно - західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

Великодедеркальській сільській раді (ідентифікаційний код 04393999, місцезнаходження: с. Великі Дедеркали, Шумський р-н Тернопільська область, 47144) припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 3 статті 50, абзацом 8 частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» шляхом забезпечення однакових умов конкуренції при встановленні ставок з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки для суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність на одному товарному ринку та є конкурентами.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Частиною третьою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що за умови виконання положень рекомендацій органів Антимонопольного комітету України у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

Про результати розгляду рекомендацій необхідно повідомити територіальне відділення у місячний строк з дня отримання рекомендацій.

Голова адміністративної колегії,
голова Відділення

Олег ФЕДОРЧУК